

DETECȚIA DE METALE ȘI DESCOPERIREA UNUI TOPOR DE TIP CELT

Claudiu Pop

Detecția de metale a devenit, de câțiva ani, un hobby răspândit în România, pentru unii fiind un mod de a-și petrece timpul liber în natură, alții fiind mânați de dorința de a contribui la cunoașterea istoriei locale sau naționale.

Cadrul legal al acestui hobby este reprezentat de legea numărul 182 din 25 octombrie 2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil¹, ordonanța nr. 43 din 30 ianuarie 2000 privind protecția patrimoniului arheologic și declararea unor situri arheologice ca zone de interes național² și legea nr. 187 din 24 octombrie 2012³. Ele precizează că în România detecția de metale este permisă doar în condițiile obținerii unei autorizații pentru detectorul de metale. Persoanele fizice care au descoperit în mod întâmplător artefacte sunt obligate să le predea, în termen de 72 de ore de la descoperire, primarului unității administrativ-teritoriale în a cărei rază a fost făcută descoperirea. Primarul este obligat să înștiințeze serviciul public deconcentrat al Ministerului Culturii și Cultelor, în termen de 72 de ore, cu privire la bunurile descoperite, luând totodată măsuri de pază și de conservare a acestora. Totodată este de reținut faptul că nu este permisă detecția în sit-urile arheologice și în apropierea acestora. Pentru identificarea acestora se poate consulta Repertoriul Arheologic Național (RAN).⁴

Pentru un deținător autorizat de detector de metale fiecare obiect descoperit are o poveste imediat ce este scoasă din pământ chiar dacă importanța lui nu este majoră sau acel obiect nu prezintă interes pentru patrimoniul național. Un exemplu: descoperirea unei monede de 5 lei din 1978 ne arată faptul că cineva, prin anii '70, a trecut pe acolo și a pierdut acea monedă. "Banal!" veți spune, însă satisfacția descoperitorului este unică, având în vedere faptul că în 99% din descoperiri sunt cuie, sârme, table ruginite și alte gunoaie contemporane.

Tema acestei prezentări o constituie descoperirea subsemnatului, cu ajutorul unui detector de metale, la începutul anului 2021, a unui topor de tip

---

¹ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/24761>

² <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/61186>

³ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/142722>

⁴ <http://ran.cimec.ro/sel.asp?Oloc=1>

celt la marginea orașului Sighișoara, în cătunul Aurel Vlaicu. El a fost predat, în termenul stabilit de lege, Muzeului de Istorie din Sighișoara.

Toporul este din bronz, de tip celt, cu o patină nobilă de culoare verzuie, urechiușă intactă, tăiș ascuțit, puțin arcuit, fără urme de utilizare. Marginea manșonului este ușor îngroșată. Decorația lipsește aproape în totalitate, cu excepția unei linii verticale în partea superioară. După aspectul acestuia putem aprecia că el aparține celturilor de tip transilvănean, varianta răsăriteană, cu laturile late fațetate, cu tortiță rotundă și gura îngroșată.

Funcționalitatea celturilor este una disputată. Utilizarea acestora ca unelte este una dintre ipoteze, poate cea mai plauzibilă dacă luăm în considerare unele rezultate ale arheologiei experimentale conform cărora eficiența bronzului este comparabilă cu cea a oțelului în tăierea copacilor.⁵

Folosirea celturilor ca arme este o altă ipoteză care ne este sugerată de descoperirile arheologice din China sau Franța sau Peninsula Balcanică unde celturile au fost descoperite în morminte de războinici asociate cu alte tipuri de arme precum vârfuri de săgeți sau cuțite.⁶

O a treia funcție a celturilor ne este sugerată de măsurarea greutateii acestora care ar pune în evidență faptul că ele ar putea să facă parte dintr-un sistem premonetar care se dezvoltă în Europa de la sfârșitul epocii bronzului.⁷

În concluzie, deși detecția metalelor este doar un hobby, aceasta are un rol în cunoașterea istoriei naționale și aducerea la lumină a unor tezaure impresionante. Dacă în zona Sighișoara acestea încă se lasă așteptate, în țară au fost identificate tezaure uriașe precum cel descoperit de Iulian Enache în județul Vâlcea, în anul 2013. Este vorba de un tezaur de argint alcătuit din 47.290 monede turcești din secolul XV, cel mai mare tezaur monetar din România.

---

⁵ <http://www.instarhparvan.ro/pagini%20institutimag%20lucru/reviste%20pdf/mca2008/02.pdf>

⁶ *Ibidem.*

⁷ *Ibidem.*

Metal detection and discovery of a bronze axe (Summary)

Metal detection in Romania has been, for several years, a hobby regulated by law, which contributes to the knowledge of local and national history.

The undersigned, using a metal detector, discovered at the beginning of 2021, an bronze ax from the Bronze Age that was handed over to the History Museum from Sighisoara.

Cuvinte cheie: detecție metal, celt de bronz, istorie.

Keywords: metal detecting, bronze ax, history.

